

2. Вовканич С. Українська національна ідея та її інтелектуальне забезпечення //Український культурологічний центр [Електронний ресурс] Режим

доступа: http://intellect.org.ua/index.php?lang=u&material_id=14987

3. Петренко В.П. Управління процесами інтелектокористування в соціально-економічних системах // Наукова монографія – Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2006. – 352 с.

4. Моліна О.В. Соціально-економічний розвиток регіонів Українського Причорномор'я: теорія, методологія, практика: Монографія / За редакцією академіка НАН України Б.В. Буркинського. - Одеса: Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України, 2010. – 376 с

ЯКОВЕНКО В.Г., *к.е.н., доцент*

ЧЕЛЯДІНОВА Н.Г., *к.е.н., доцент*

Український державний університет залізничного транспорту

м. Харків, Україна

ЗАЛЕЖНІСТЬ СТІЙКОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОСТУ ВІД РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВИХ ВІДНОСИН В УМОВАХ ВІЙНИ

Актуальність теми обумовлена тим, що соціально-трудова відносина є головною складовою системи суспільних відношень. Крім того соціально-трудова відносина є запорукою ефективності роботи підприємств, з одного боку та з іншого забезпечують матеріальні та культурні потреби працівника.

Сьогодні країна та її економіка знаходиться в складному становищі, що є наслідком повномасштабного вторгнення країни-агресора. Це проявляється в погіршенні соціально-економічної ситуації, що

характеризується падінням рівня реальних доходів та загальним зниженням рівня життя населення. Відбувається погіршення взаємовідносин між роботодавцем та найманим працівником.

З 24 лютого протягом місяця 30% підприємств були вимушені припинити свою діяльність, як наслідок втрата доходу для мільйонів людей. Населення мусило виїжджати з своїх регіонів проживання та праці. Умовно безпечні регіони країни стикнулися з проблемою напливу біженців. Знайти роботу стало важче, адже кількість офіційних пропозицій роботи скоротилася в рази. Ймовірно, що з'явилися борги по виплатах заробітної плати. Крім того були внесені зміни до трудового законодавства. Одним з яких є звільнення роботодавця від відповідальності за порушення строків виплати заробітної плати, при умові доведення, що порушення сталося внаслідок ведення бойових дій або форс-мажору. Хоча звільнення роботодавця від відповідальності за несвоєчасну виплату заробітної плати не звільняє від обов'язку виплати заробітну плату.

Отже в умовах війни роботодавцям було дозволено нести зобов'язання перед працівниками у мінімальному обсязі. Тобто, склалася ситуація в якій відбулося самоусунення впливу держави на соціально-трудові відносини. На мою думку повинно було бути навпаки.

Загалом забезпечити соціальні права під час війни – нелегке завдання. Війна – це найгірше середовище для досягнення позитивних соціальних показників, що практично унеможлиблює утвердження та дотримання високих стандартів праці. Питання можливого відступу від зобов'язань під час воєн «запрограмоване» в системі міжнародного регулювання праці. Міжнародна організація праці (МОП), що постала з полум'я Першої Світової війни, передбачає тимчасове призупинення трудових гарантій для працівників у зв'язку з війною чи іншими надзвичайними обставинами [2]

Тому необхідне ефективне формування надійної системи соціального захисту, а саме:

- захист від безробіття,
- забезпечення допомоги для непрацевдатних та найбільш вразливих прошарків населення,
- поєднання страхової та державної систем соціального захисту,
- розвиток системи охорони здоров'я, освіти та інших галузей соціальної сфери.

Список використаних джерел

1. Закон від 1 липня 2022 р. № 2352-ІХ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо оптимізації трудових відносин»
2. Гринько І. М. Вдосконалення матеріальної мотивації праці в системі управління промисловими підприємствами. [.:http://www.nbuuv.gov.ua/portal/socgum/znpchdtu/2009_24/articles/38_Grinko.pdf](http://www.nbuuv.gov.ua/portal/socgum/znpchdtu/2009_24/articles/38_Grinko.pdf).: (дата звернення 23.10.20)
3. Виханский О. С. , Наумов А. И. Менеджмент. – М.: Гардарики, 2000. – 528с.
4. Тлумачення та застосування Конвенції про захист прав людини й основоположних свобод Європейським судом з прав людини та судами України навчальний посібник/ М. В. Мазур: Луганськ, 2006: 132 с.